

verrijkt onze taal

© 2014 JopSoft

Inhoudsopgave

Hfdst I	Inleiding	2
Hfdst II	Instellingen	4
1	Database	6
2	Kies	8
3	Leerlingenlijsten	9
4	Resultaten	11
Hfdst III	About	13
Hfdst IV	Werk	15
1	Vulin	16
2	Koppel	18
3	Aanvullen	20
Hfdst V	Registreren	22
	Index	23

1 Inleiding

WinRijk beoogt de **woordenschat** van onze taal te verrijken. Met name **uitdrukkingen en spreekwoorden**.

Daarvoor werd ondermeer gebruik gemaakt van Het Spreekwoordenboek (D. Faber e.a. ISBN 902271487X) . Dit prachtige boekje is helaas niet meer te koop...

In de bijgeleverde database staan 100 voorbeelden:

- elk voorbeeld bevat
  - een Invulwoord
  - een Zin waarbij het invulwoord gebruikt wordt
  - een Uitleg van die zin
- de database kan gewijzigd worden binnen het programma

Gebruiksmogelijkheden:

- 1. achter de computer:
  - zoek bij een Zin waar het Invulwoord weg is gelaten (de zogenaamde stipzin) het juiste <u>Invulwoord</u>
  - koppel een zin de juiste uitleg
  - spelletje: maak de uitdrukking of het spreekwoord af (aanvullen)
- 2. schriftelijk:
  - van bovenstaande mogelijkheden kunnen werkbladen worden gemaakt
- 3. <u>extra</u>:
  - achter de computer werken aan gemaakte fouten uit eerdere sessies
  - schriftelijk met een werkblad van de gemaakte fouten

Hierboven ziet u het beginscherm.

Van links naar rechts staan de volgende knoppen:

- Stop: om het programma te verlaten
- Info: voor deze tekst (winrijk_help.exe)
- <u>Registreer</u>: om het programma te registreren op naam van uw school/ organisatie
- Instellingen: voor de leerkracht om allerlei zaken klaar te zetten
- About: voor communicatie met de uitgever
- <u>Score</u>: uitslag van het spelletje (aanvullen)
- Werk: voor de leerling om een werksessie achter de computer te beginnen

Veel plezier met dit programma! Cees Joppe

p.s. De minimum resolutie voor dit programma is 1024X768 pixels.

2 Instellingen

Wijzig wachtwoord

- standaard is het wachtwoord WinRijk;
- u wordt geadviseerd het standaard wachtwoord direct te wijzigen
- voor eigen gebruik is het handig om 'geen wachtwoord' aan te vinken

Lijstenmap

- het programma veronderstelt '<u>leerlingenlijsten</u>'; dat zijn tekstbestanden met extensie '.III' waar op elke regel de naam van een leerling staat
- u kunt klikken op het poppetjessymbool om nieuwe lijsten te maken of leerlingen toe te voegen of te wissen
- als u klikt op 'c:\lijsten', kunt u op andere plaatsen aangeven waar de leerlingenlijsten opgeslagen worden; hier komen ook later de logbestanden van individuele leerlingen te staan
- in WinRijk kunt u maximaal 17 lijsten gebruiken

Resultaten

- u kunt hier de resultaten als logbestand bekijken
- u kunt een extra werkblad voor een bepaalde persoon maken
- u kunt ook de logbestanden van andere JopSoft-programma's bekijken

Kies werkles

- u kunt hier instellen welk soort werkles de leerling gaat maken:
  - invulwoord kiezen
  - <u>zin en uitleg koppelen</u>
  - spelletje (aanvullen) maken
- u kunt hier aangeven of de leerling een extra les moet maken

Kies zinnen

- door op het veertjesymbool te klikken, kunt u zinnen kiezen
- u kunt hier ook werkbladen maken
- u kunt ook doorschakelen naar de database om die aan te passen
- klikt u op 'Aantal gekozen' dan ziet u welke nummers u koos uit de database; handig als u uw keuze elders opslaat en een overzicht van gemaakte keuzes wilt behouden

Kleuren aanpassen

- op verschillende plaatsen in het programma wordt een zogenaamde gradiënt gebruikt; de kleuren verlopen in dit geval van boven naar beneden
- u kunt met de knop 'Verloopkleur: beneden' de onderste kleur wijzigen
- u kunt met de knop 'Verloopkleur: boven' de bovenste kleur wijzigen

2.1 Database

Via Instellingen, Kies en Database komt u bij het volgende scherm:

3 WinRij	🚰 WinRijk: DEMO (u kunt het programma nog 30 dagen proberen)					
Nr	Invulwoord	Zin	Uitleg			
001	Aagje	Dat meisje is een nieuwsgierig Aagje.	Ze vraagt s niets mee t alles weten	teeds naar dingen waar ze e maken heeft; ze wil graag I.		
002	Brugman	Die man kan praten als Brugman.	Hij vertelt vi de mensen	lot en boeiend; hij overtuigt gemakkelijk.		
003	aal	Die man is zo glad als een aal.	Je kunt hen praat zich e	n nergens op vangen; hij er altijd uit.		
004	aanhouder	Toen de jongen het werkje niet klaar kon krijgen, zei zijn moeder: "De aanhouder wint".	Als je volho vast en zek	je volhoudt en niet opgeeft, lukt het st en zeker.		
005	aap	Nadat we een tijd over van alles gepraat hadden, kwam de aap uit de mouw.	Toen werd duidelijk waar hij op uit was, wat hij eigenlijk wilde.			
006	aarde	De woorden van de spreker vielen in goede aarde.	De luisteraars vonden dat de spreker dingen zei, waarmee ze het eens waren.			
007	achilleshiel	Wiskunde is zijn achilleshiel.	Dat is zijn z vaak een o	wakke plek; daar haalt hij nvoldoende voor.		
008	achterste	Hij is met zijn achterste in de boter	Hij heeft on	verwachts veel geluk gehad.	-	
Vijzigen <u>I</u> erug						
			1.0.0.0	© JopSoft		

De database met voorbeelden (winrijk_content.txt) is hier ingelezen. Ze staan gesorteerd op Invulwoord.

U kunt hier:

- fouten herstellen
- ongewenste voorbeelden wissen
- voorbeelden toevoegen

Fouten herstellen gaat zo:

- 1. zoek het voorbeeld met de fout (wordt dus geel)
- 2. klik op 'Wijzigen'/potloodsymbool

- 3. wijzig de teksten
- 4. klik op 'Opslaan'/diskettesymbool

Wis ongewenste voorbeelden:

- 1. zoek een ongewenst voorbeeld (wordt geel)
- 2. klik op 'Wissen'/kruissymbool

- 3. bevestig uw keuze
- 4. klik tot slot op 'Opslaan'/diskettesymbool

Voeg nieuw voorbeeld toe:

1. klik op 'Nieuw'/lachebekjesymbool

- 2. vul Invulwoord, Zin en Uitleg in
- 3. Zin en Uitleg worden zo nodig automatisch aangepast: hoofdletter aan begin, stip aan eind
- 4. automatisch controle of Invulwoord in Zin wordt gebruikt
- 5. klik tot slot op 'Opslaan'/diskettesymbool

Opgelet:

 na het Opslaan zijn de keuzes vervallen: u schakelt naar het <u>Keuzescherm</u> waar u een keuze van minimaal 3 voorbeelden moet geven

2.2 Kies

Als u via Instellingen bij Kies zinnen op het veertje hebt geklikt, ziet u het volgende scherm:

Kies	Nr	Invulwoord	Zin	Uitleg				
	001	Aagje	Aagje Dat meisje is een nieuwsgierig Ze vraagt steeds naar dinge Aagje. ze niets mee te maken heeft graag alles weten					
	002	Brugman	Die man kan praten als Brugman.	Hij vertelt vlot en boeiend; hij overtuigt de mensen gemakkeliik.				
	003	aal	Die man is zo glad als een aal. Je kunt hem nergens op vangen praat zich er altiid uit.					
	004	aanhouder	Toen de jongen het werkje niet klaar kon krijgen, zei zijn moeder: "De aanhouder wint".	Als je volhoudt en niet opgeeft, lukt het vast en zeker.				
	005	aap	Nadat we een tijd over van alles gepraat hadden, kwam de aap uit de mouw.					
	006	aarde	De woorden van de spreker vielen in goede aarde.	De luisteraars vonden dat de spreker dingen zei, waarmee ze het eens waren.				
	007	achilleshiel	Wiskunde is zijn achilleshiel.	Dat is zijn zwakke plek; daar haalt hij vaak een onvoldoende voor.				
	008	achterste	Hij is met zijn achterste in de boter	Hij heeft onverwachts veel geluk				
Aantal gekozen Maak een werkblad Database 5 C invulwoord kiezen Imvulwoord kiezen rerug c zin en uitleg koppelen Imvulwoord kiezen								
			100	4000				

Hier ziet u een overzicht van alle beschikbare voorbeelden uit de database (bestand: winrijk_content.txt).

Elk voorbeeld bestaat uit een Nummer, Invulwoord, Zin (met daarin het invulwoord) en Uitleg.

Onder 'Kies' kunt u klikken: rood betekent dat u dat voorbeeld kiest; door opnieuw te klikken, vervalt de keuze.

Aantal gekozen

- hier ziet u het aantal voorbeelden die gekozen zijn.
- u kunt het beste niet meer voorbeelden dan **10 te kiezen:** de oefening wordt anders voor de meeste leerlingen te moeilijk!
- als u hier klikt, krijgt u een lijstje van gemaakte keuzes (de nummers): handig om een overzicht te maken van de gemaakte keuzes!

Maak een werkblad

- kies voor 'invulwoord kiezen' of 'zin en uitleg koppelen'
- klik op het printersymbool:
  - een krijgt een printversie van het werkblad
  - ook wordt een antwoordenblad gegenereerd

Database

Door op het potloodsymbool te klikken, schakelt u naar de database.

2.3 Leerlingenlijsten

Als u via Instellingen bij Lijstenmap op de knop met de poppetjes hebt geklikt, ziet u het volgende scherm:

	(u kunt het programma nog 30 dagen proberen)	Jan de Vos Piet Staal Klaas de Vos Hannah Jopstr	ra	
Terug			1.0.0.0	© JopSoft

Beschikbare leerlingenlijsten

- u ziet hier alle lijsten die in de Lijstenmap (standaard c:\lijsten) werden gevonden
- door op een lijst te klikken, wordt deze geopend: rechts ziet u de namen die erin staan
- u kunt deze namen bewerken en namen wissen of toevoegen
- door op het kruisje te klikken, kunt u de huidige lijst (in het bovenstaande geval: groep6) wissen
- tikt u in het witte invoerveld, dan kunt u een nieuwe lijst maken

Een nieuwe lijst maken

1. tik een nieuwe naam in

Beschikbare leerlingenlijsten	Jan de Vos Piet Staal	*
Feanhoop groep 6	Klaas de Vos Hannah Jopstra	
C groep4		
© groep5		
groep6 gr		
C Win100		
🔿 winalfalijst		
O windicteelijst		
C winvullijst	-	

2. klik op het lampje om de nieuwe lijst toe te voegen

Beschikbare leerlingenlijsten	Jan Berkema Leontien van Gruiselle	^
C groep4		
© groep5		
O groep6		
© Win100		
O winalfalijst		
windicteelijst		
O winvullijst		_
Image: Second secon		
5	3	

- 3. in het rechter vak kunnen nu namen worden ingetikt: één naam op elke regel
- 4. het bestand heet nu groep7. III en bevindt zich in de lijstenmap
- 5. het saven gaat automatisch

2.4 Resultaten

Als u via Instellingen op Resultaten hebt geklikt, ziet u het volgende scherm:

Leerlingen

- hier komen de leerlingen die al een beurt hebben gehad te staan
- van elke leerling wordt een logbestand bijgehouden waar de resultaten worden bijgehouden (zie rechts)
- als één of meerdere leerlingen worden aangeklikt in het vierkantje voor hun naam, dan verschijnt een knop waarmee al de aangeklikte leerlingen kunnen worden gewist

Leertingen	Logbestand van Klaas Joppe (25-3-2010 10:00:36)	-
	Sessie: 25-3-2010 10:00:36: - Aantal invulwoorden: 6 - Zin en Uitleg koppelen	
	Gemaakte fouten: [090] dief (0 fouten) [091] dienst (0 fouten) [093] dik (0 fouten) [094] dobber (0 fouten) [096] doekje (1 fouten) [100] domme (0 fouten)	H
Sies een programma	Cijfer: 8.3 (25-3-2010 10:02:15) 	_
Extra werkblad: Klaas Joppe	Gemaakte fouten: [090] dief (0 fouten) [091] dienst (0 fouten) [093] dik (0 fouten)	

Kies een programma

- als er resultaten (lees: logbestanden) van andere JopSoft-programma's aanwezig zijn, kunt u deze ook oproepen door WINRIJK te veranderen
- u klikt daarvoor op het

pijltje rechts

Logbestand

- het bestand is een tekstbestand met als naam <leerling>.winrijk (bv Klaas Joppe.winrijk)
- logbestanden worden opgeslagen in de lijstenmap

WINRIJK

- van elke sessie wordt opgeslagen:
  - datum en tijd
  - aantal invulwoorden die gebruikt werden
  - soort werkles
  - eventueel als het een extra werkles betreft
  - gemaakte fouten: nummer, invulwoord, aantal fouten
  - cijfer
  - tijdstip waarop de sessie eindigde

Extra werkblad (voor een bepaalde leerling)

- uit het logbestand worden de fouten van alle sessies gehaald en als werkblad klaargezet
- u kiest uit: 'invulwoord kiezen' of 'zin en uitleg koppelen'
- door op het printersymbool te klikken, kunt u zien hoe het werkblad er uit zien en het eventueel uitprinten
- tegelijk wordt een antwoordblad gegenereerd

3 About

Klikt u in het startscherm op de knop About, dan ziet u het volgende scherm:

U kunt hier informatie over JopSoft krijgen:

- klik op het logo om de adresgegevens van JopSoft te zien
- stuur een email naar ons (voor vragen of opmerkingen over WinRijk)
- bezoek onze website (om te zoeken naar andere educatieve programma's)

Home	11				
Foto's E-mail	 kunt hier: Kiezen uit een vee downloaden (in 20 programma's ged JopSoft's <u>foto-albu</u> Een <u>e-mail</u> naar or 	lheid van <u>so</u>)09 werden download! <u>um</u> bekijken ns sturen	<u>oftware</u> om te 58000)		
Hier ziet u de site van JopSoft, specialist in educatieve software (www.jopsoft.nl)					

Letop: Onder Vista zal het waarschijnlijk de eerste keer niet lukken, contact met de site te krijgen; sluit het programma dan af en herstart: dan lukt het vast!

• check of er een nieuwere versie van WinRijk beschikbaar is; als er een nieuwere versie is, kunt u deze online en gratis direct downloaden en installeren

4 Werk

Als de leerling in het startscherm op **Werk** klikt, krijgt de leerling dit scherm te zien:

De leerling kan zijn of haar groep bij '**Kies je groep**' aanklikken en dubbelklikken op zijn naam die in het rechter vak verschijnt (in het voorbeeldscherm is dat Jan Staal.

De leerling gaat nu de werkles maken die bij Instellingen werd ingesteld

Dat kan dus zijn:

- 1. invulwoord kiezen
- 2. zin en uitleg koppelen

Als gekozen is voor 'extra les maken' wordt een werkles samengesteld van de voorbeelden waarin één of meer fouten zijn gemaakt.

Die les wordt dus samengesteld uit voorbeelden uit meerdere sessies.

Bij <u>Resultaten</u> kan ook een werkblad met dezelfde voorbeelden worden gemaakt! Het is de taak van de Beheerder/leerkracht om het juiste moment te bepalen om

- zo'n extra werkles te laten maken.
- In het logbestand kunnen gedeeltes worden gewist of zelfs hele logbestanden. Het spreekt vanzelf dat er dan geen voorbeelden worden gevonden om een werkles mee te maken.
- Dit is een prachtige optie maar er moet een geschikt tijdstip voor worden bepaald.

4.1 Vulin

Als er 'invulwoord kiezen' gekozen is ziet de leerling:

Wat moet de leerling weten?

- Bij "Welk invulwoord hoort bij deze zin" komt elke keer een zin waarbij in plaats van het invulwoord [....] staat.
- Bij "Invulwoorden" staan in 3 kolommen de invulwoorden waaruit je de juiste moet kiezen.
- Zodra je op een invulwoord klikt, zie je ofwel:
- o de melding "Later opnieuw proberen". Je keuze is dan fout en de opdracht krijg je aan het eind van de beurt opnieuw. Let op dat de zin met het goede invulwoord in rood wordt getoond; onthouden dus...!
- o er komt een nieuwe zin en het percentagebalkje is wat opgeschoven. Het invulwoord was goed.
- de leerling ziet tot slot

• en het programma schakelt weer naar de <u>Leerlingenlijst</u> zodat een volgende leerling verder kan gaan...

4.2 Koppel

Als er '**zin en uitleg koppelen**' gekozen is met 10 voorbeelden, ziet de leerling (Piet Bergsma):

2 v	/inRijk: DEMO (u kunt het programma nog 29 dagen proberen)					
Nr	Zin					
	Dat meisje is een nieuwsgierig Aagje.					
-	Die man kan praten als Brugman.					
-	Wie a zegt moet ook b zeggen.					
1	Die man is zo glad als een aal.					
-	Toen de jongen het werkje niet klaar kon krijgen, zei zijn moeder: "De aanhouder wint".					
-	Al draagt een aap een gouden ring, het is en blijft een lelijk ding.	-				
Nr	Uitieg					
	Als je eenmaal ergens aan begonnen bent, moet je het ook afmaken.					
	Hi beeft onvenwachts veel geluk gebad					
	Hij vertelt vlot en boeiend; hij overtuigt de mensen gemakkelijk.	1				
	Dat is zijn zwakke plek: daar haalt hij vaak een onvoldoende voor.	8				
		-				
	Hoe ver is Piet Bergsma					
	Terug 0% U.U					
-		-				
	2.0.0.4 © JopSoft	4				

Wat moet de leerling weten:

- 1. In het bovenste vak staan de Zinnen
- 2. In het gekleurde vak staat de uitleg van die zinnen
- 3. Zoek Zin en Uitleg die bij elkaar passen en klik op de knop 'Koppel' en te laten controleren
- 4. Goed? Zowel de Zin als de uitleg verdwijnen; de percentagebalk schuift iets op en het cijfer wordt vaak iets hoger
- 5. Fout? Een kort geluidje is te horen en het cijfer zakt vaak; de percentagebalk blijft gelijk
- 6. Als de percentagebalk op 100% staat, ben je klaar

p.s. Door de balk tussen Zin en Uitleg te verslepen, wijzigt de grootte van de vakken

Als de leerling klaar is:

WinRijk: DEMO (u kunt het programma nog 29 d	lagen proberen)	
Nr Uitleg	Piet Bergsma	
Hoe ver is Piet Ber Klaar	rgsma Cijfer 8.0	Koppel
Terug Klik hier als je de koppeling wilt control	leren	2.0.0.4 © JopSoft

• het programma toont daarna de Leerlingenlijst voor de volgende leerling.

4.3 Aanvullen

In aanvullen_content.dat staan 112 uitdrukkingen/spreekwoorden. Het is de bedoeling dat de gebruiker de uitdrukking of het spreekwoord aanvult. De gebruiker kan kiezen uit drie mogelijkheden: één ervan is goed.

Is het aangeklikte antwoord goed, dan wordt de score met één punt opgehoogd. Ga je met de muis over een antwoord, dan komt er een vinkje bij; de andere antwoorden krijgen een kruis.

Is het antwoord fout, dan verschijnt de gehele uitdrukking of het gehele spreekwoord bovenaan:

Tegelijk wordt de zin uitgesproken!

Een beurt duurt 5 minuten.

Is de gebruiker klaar dan wordt de score opgeslagen in aanvullen_score.dat. De gebruiker gaat daarna terug naar het hoofdprogramma en het onderdeel Score wordt geopend:

VinRiji	c DEMO (u kunt het programma nog 30 dagen prob	eren)		8.8.0	
Plaats	Naam	Score		Tijdstip	
001	Hannah de Vos	32		13-4-2010 15:42:40	
002	Klaas Joppe	19		13-4-2010 17:05:41	
003	Piet van der Gijp	5		13-4-2010 14:42:14	
004	Jan Blok	5			
005	Cees Joppe	4		13-4-2010 14:44:25	
	g				
		1	.0.0.0	© JopSo	oft //

De gebruiker kan zien op welke plaats hij/zij staat. Eerdere beurten worden overschreven als de score hoger is.

Dit onderdeel is ook los te gebruiken; nodig zijn:

- aanvullen.exe
- aanvullen_content.dat
- de map 'mp3' met de gesproken uitdrukkingen/spreekwoorden

Let wel: als aanvullen.exe los wordt gebruikt, is er geen koppeling met de naam van de gebruiker!

5 Registreren

Als het programma geregistreerd is op naam van DEMO kunt u het programma gratis uittesten.

Daarna moet u een registratie kopen als u WinRijk op uw (school)naam wilt gebruiken.

U stort daarvoor **€10** op bankrek. 389000639 t.n.v. C A JOPPE onder vermelding van 'Registratie WinRijk'.

Vervolgens stuurt u een <u>mailtje</u> met uw (school)naam. Ik zal daarna z.s.m. de registratiecode via mail opsturen.

WinRijk: DEMO (u kunt het programma nog 3	0 dagen proberen)	
Installeren Naam van de s	chool	
Registratiecode	e	
	1.0.0.0	© JopSoft

De registratie is een combinatie van:

- naam van de school
- registratiecode

Index

- (-

(invul)woord 8

-€-

€10 22

- 1 -

10 kiezen 8

- A -

Aantal gekozen 8 aanvullen 2, 4

- B -

Beschikbare leerlingenlijsten 9

- D ·

Database 2, 8

- E -

Een nieuwe lijst maken 9 extra les 4 extra les maken 15 Extra werkblad 11

- F -

Fouten herstellen 6

- G -

Gebruiksmogelijkheden 2

- | -

Invulwoord 2, 8 invulwoord kiezen 4, 15, 16

- K -

Kies een programma 11 Kies je groep 15 Kies werkles 4 Kies zinnen 4

- L -

Leerlingen 11 leerlingenlijsten 4 Lijstenmap 4 logbestand 11 logbestanden 4

- M -

Maak een werkblad 8 maximaal 17 lijsten 4

- N -

nummer 8

- R -

resolutie 2 Resultaten 4

- S -

Score 2

- U -

uitdrukkingen en spreekwoorden 2 uitleg 8

- V -

'Verloopkleur: beneden' 4'Verloopkleur: boven' 4versleept 15Voeg nieuw voorbeeld toe 6

- W -

wachtwoord WinRijk 4

Wat moet de leerling weten 15, 16 Werk 15 werkbladen 2 Wijzig wachtwoord 4 winrijk_help.exe 2 Wis ongewenste voorbeelden 6 woordenschat 2

zin 8 zin en uitleg koppelen 4, 15